

POSTANOWIENIE

19 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

na posiedzeniu niejawnym 19 grudnia 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa E.K. i R.K.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 27 lutego 2023 r., I ACa 433/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
 - 2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz E.K. i R.K. kwotę po 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych na rzecz każdego z powodów z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanej do dnia zapłaty.**
- (M.M.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację pozwanego od wyroku z 15 lutego 2022 r. Sądu Okręgowego w Szczecinie

zasądzającego od pozwanego łącznie na rzecz powodów kwotę 101 230, 92 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Od wyroku Sądu drugiej instancji skargę kasacyjną wniósł pozwany, wskazując na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, dotyczących terminu początkowego przysługiwania odsetek ustawowych za opóźnienie od nienależnie pobranego świadczenia, a także uznania zarzutu zatrzymania za nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 k.c.).

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżącego obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie ilości przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest przecież jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie

może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. m.in. postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 25 maja 2021 r., II CSK 96/21). Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane zapytaniu przedstawianego przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia SN: z 24 października 2012 r., I PK 129/12; z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15). Co więcej, przedstawione istotne zagadnienie nie może być pytaniem o trafność stanowiska Sądu Apelacyjnego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem konkretnej sprawy i polemiką ze stanowiskiem Sądów *meriti*, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa.

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie sprawy do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytania zostały zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała znaczenie w rozstrzyganiu innych spraw.

Zagadnienia poruszone przez skarżącego w istocie sprowadzają się do kwestii zarzutu zatrzymania. Jednakże mając na uwadze wskazaną konieczność związku przedstawionego zagadnienia prawnego z rozstrzygnięciem danej sprawy, trzeba stwierdzić, że ta przesłanka nie została spełniona. Jak wskazał Sąd drugiej

instancji, pozwany złożył oświadczenie o skorzystaniu z prawa zatrzymania jednocześnie z wezwaniem do zapłaty i bez wyznaczenia terminu do jego spełnienia, co sprawia, że oświadczenie nie jest skuteczne i nie wywołuje skutków prawnych. Zatem rozstrzygnięcie przedstawionego zagadnienia prawnego nie będzie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Ponadto jak wskazał Sąd drugiej instancji, pozwany w toku procesu nie tylko nie podjął jakichkolwiek działań, ale nawet nie przedstawił żadnych wyjaśnień świadczących o tym, dlaczego nie podejmuje aktywności potrzebnej do powstania stanu wymagalności jego roszczenia restytucyjnego i do potrącenia go z wierzytelnością powodów.

Dostrzegając wątpliwości dotyczące charakteru umowy kredytu, należy wskazać, że w okolicznościach niniejszej sprawy rozstrzygnięcie przedstawionego zagadnienia prawnego również nie ma wpływu na wynik sprawy, a to z kolei nie uzasadnia przyjęcia kasacji do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15–16, poz. 243).

Na marginesie można wskazać wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 14 grudnia 2023 r., C-28/22, który w punkcie 87 wskazał, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą, w sytuacji gdy umowa kredytu hipotecznego zawarta przez przedsiębiorcę z konsumentem nie może już pozostać wiążąca po usunięciu nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie, przedsiębiorca ten może powołać się na prawo zatrzymania umożliwiające mu uzależnienie zwrotu świadczeń otrzymanych od tego konsumenta od przedstawienia przez niego oferty zwrotu świadczeń, które sam otrzymał od tego przedsiębiorcy, lub gwarancji zwrotu tych ostatnich świadczeń, jeżeli wykonanie przez tego samego przedsiębiorcę tego prawa zatrzymania powoduje utratę przez rzeczonoego konsumenta prawa do uzyskania odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania zobowiązania umownego po tym, jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu świadczeń zapłaconych jemu w wykonaniu tej umowy.

W sprawie nie zachodzi również nieważność postępowania.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania rozstrzygnięto stosownie do art. 98 § 1 i 3 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

(r.g.)